

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 504/01
Zo dňa: 20. 08. 2013

Počet výťahkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 15
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení
s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom v mestách, ktoré nie sú sídlom
okresu, v mestských častiach a v obciach s počtom obyvateľov nad 3 000.**

Obec Beluša

Trenčín november 2013

Zhrnutie

Hospodárenie s verejnými zdrojmi je celospoločensky významná téma, ktorá sa v súčasnom období dotýka každého občana Slovenskej republiky.

Z tohto dôvodu sa Najvyšší kontrolný úrad v rámci plánu kontrolnej činnosti na rok 2013 zameriaval na kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom v mestách, ktoré nie sú sídlom okresu, v mestských častiach a v obciach s počtom obyvateľov nad 3 000. Kontrolou bol preverený rozpočet obce, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladanie s majetkom a vnútorný kontrolný systém, pričom boli zistené viaceré nedostatky.

Kontrola preukázala porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď verejné prostriedky boli čerpané nad rámec schváleného rozpočtu, bez vykonania rozpočtových opatrení a nebola správne uplatňovaná rozpočtová klasifikácia.

Kontrola poskytovania dotácií z rozpočtu obce preukázala porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď poskytnutá dotácia nebola zúčtovaná s rozpočtom obce.

Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o účtovníctve, keď účtovné doklady, opravné doklady a inventúrne súpisy neobsahovali zákonom stanovené náležitosti. Porušenia boli zistené aj pri dodržiavaní postupov účtovania a pri vedení evidencie majetku.

Kontrola preukázala porušenie zákona o verejnom obstarávaní, keď súhrnná správa o zákazkách s nízkou hodnotou za 1. štvrt'rok 2012 nebola zverejnená na webovom sídle obce a porušenie zákona o katastri nehnuteľností, keď na liste vlastníctva obce nebola vyznačená správa majetku.

Ďalšie nedostatky boli zistené pri dodržiavaní ustanovení zákona o majetku obcí, keď v zásadách hospodárenia s majetkom obce neboli upravené všetky zákonom určené oblasti, pri predaji a prenájme prebytočného majetku nebol zverejnený zámer predat' ho alebo prenajať a nebol zdôvodnený osobitný zreteľ. Porušenie zákona bolo preukázané aj pri stanovení hodnoty nehnuteľnosti na základe znaleckého posudku, ktorý bol starší ako šesť mesiacov.

Kontrola preukázala aj nedostatky pri zákone o finančnej kontrole a vnútornom audite, keď výstupný materiál z kontroly vykonanej hlavným kontrolárom neobsahoval zákonom stanovené náležitosti a keď predbežná finančná kontrola bola vykonávaná nedostatočne a nedostatky pri zákone o obecnom zriadení, keď správa o kontrolnej činnosti za predchádzajúci rok nebola predložená obecnému zastupiteľstvu v určenom termíne.

Ďalej boli preukázané nedostatky v dodržiavaní všeobecne záväzného nariadenia o dotáciách, keď k žiadosti o poskytnutie dotácie neboli priložené doklady, ktoré by preukazovali oprávnenosť žiadateľa na poskytnutie dotácie a pri dodržiavaní zákona o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, keď základnej škole nebola oznámená úprava a rozpis pridelených finančných prostriedkov.

Porušenie zákona o slobode informácií bolo preukázané tým, že boli zverejňované iba návrhy zmlúv, prípadne boli zmluvy zverejnené oneskorene. Občiansky zákonník nebol dodržaný pri uzatvorení nájomnej zmluvy bez stanovenia výšky nájomného a zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov pri uzatvorení nájomnej zmluvy bez stanovenia obdobia nájmu.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

- aktualizovať všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní dotácií a zásady hospodárenia s majetkom obce,
- zaviesť centrálnu evidenciu objednávok a zmlúv za účelom ich včasného zverejňovania na webovom sídle obce.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 504/01 z 20. 08. 2013 vykonali:

Ing. Eva Molčanová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Marta Kavecká, členka kontrolnej skupiny
Ing. Michal Kováč, člen kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom v mestách, ktoré nie sú sídlom okresu, v mestských častiach a v obciach s počtom obyvateľov nad 3 000, ktorej účelom bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom v mestách, ktoré nie sú sídlom okresu, v mestských častiach a v obciach s počtom obyvateľov nad 3 000. Prekontrolovať financovanie základných škôl v členení na kapitálové výdavky a bežné výdavky s osobitným zreteľom na mzdové prostriedky.

Kontrola bola vykonaná v čase od 18.09.2013 do 15.10.2013 v kontrolovanom subjekte

Obec Beluša
Farská 1045/6
018 61 Beluša
IČO 00317063
(ďalej len „obec“)

za kontrolované obdobie roku 2012, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Predmetom kontroly bol rozpočet obce, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladanie s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Rozpočet

1.1 Zostavenie, schválenie, zmeny a plnenie rozpočtu

Návrh rozpočtu a programového rozpočtu obce na rok 2012 vychádzal z výsledku hospodárenia obce za rok 2011 a určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu. Návrh rozpočtu obce bol pred schválením v obecnom zastupiteľstve (ďalej len „OcZ“) zverejnený spôsobom v obci obvyklým. Kontrolou bolo zistené, že rozpočet obce na rok 2012 bol zostavený v súlade s rozpočtovou klasifikáciou ako vyrovnaný a po schválení rozpočtu v OcZ bol vykonaný rozpis na rozpočtové organizácie zriadené obcou.

Programový rozpočet obce, zostavený ako súčasť trojročného rozpočtu na roky 2012 – 2014, bol rozpísaný na 14 programov, ktoré boli ďalej členené na podprogramy a prvky. Pri jednotlivých podprogramoch boli stanovené zámery, ciele a merateľné ukazovatele, pričom súčet výdavkov podprogramov bol rovný výdavkom na program, ktorý bol nimi tvorený a súčet výdavkov všetkých programov bol rovný celkovým výdavkom

rozpočtu obce. V priebehu roka 2012 obec vykonala osem rozpočtových opatrení, z ktorých štyri schválilo OcZ a štyri rozpočtové opatrenia boli vykonané v kompetencii starostu obce.

Kontrolou upraveného rozpočtu a skutočného čerpania rozpočtových výdavkov bolo zistené, že obec realizovala úhradu niektorých výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu, bez zabezpečeného krytia a vykonania úprav rozpočtu. Najvyššie prekročenie výdavkov k 31.12.2012 bolo zaznamenané na rozpočtových podpoložkách Všeobecný materiál, Školenia, kurzy, semináre, Energie, Poistné do Sociálnej poisťovne za oddiel 01, Všeobecné služby za oddiel 08 a Realizácia nových stavieb za oddiel 04. Tým, že obec realizovala úhrady výdavkov, ktoré nemala v rozpočte schválené v dostatočnej výške, prípadne ich nerozpočtovala vôbec nebolo dodržané ustanovenie § 12 ods. 2 a § 13 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), podľa ktorého obec hospodári s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a rozpočtové prostriedky možno použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte obce schválené. Uvedeným konaním bolo porušené ustanovenie § 19 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), podľa ktorého je štatutárny orgán subjektu verejnej správy povinný zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu verejnej správy.

Čerpaním výdavkov nad rámec rozpočtu bez vykonania rozpočtových opatrení pred samotným použitím finančných prostriedkov, bolo zároveň porušené ustanovenie § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec sleduje v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonáva zmeny vo svojom rozpočte. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého príslušný orgán obce vykonáva zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad skutočného plnenia príjmov a čerpania výdavkov obce oproti schválenému a upravenému rozpočtu na rok 2012:

Tabuľka č. 1 – Prehľad o plnení rozpočtu za rok 2012

v eur

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Plnenie rozpočtu	% plnenia
Bežné príjmy	2 545 192,00	2 852 889,73	2 826 760,49	99,08
Kapitálové príjmy	263 731,00	154 120,00	135 566,89	87,96
Príjmové finančné operácie	6 000,00	15 235,00	10 241,50	67,22
Príjmy spolu	2 814 923,00	3 022 244,73	2 972 568,88	98,36
Bežné výdavky	2 487 602,00	2 712 415,25	2 606 856,94	96,10
Kapitálové výdavky	226 178,00	114 048,18	109 143,00	95,70
Výdavkové finančné operácie	101 143,00	102 213,00	102 078,73	99,87
Výdavky spolu	2 814 923,00	2 928 676,43	2 818 078,67	96,22
Prebytok/schodok bežných príjmov a výdavkov	+ 57 590,00	+ 140 474,48	+ 219 903,55	x
Prebytok/schodok kapitálových príjmov a výdavkov	+ 37 553,00	+ 40 072,82	+ 26 423,89	x
Prebytok/schodok finančných operácií	- 95 143,00	- 86 978,00	- 91 837,23	x
Prebytok/schodok spolu	0	+ 93 568,30	+ 154 490,20	x
Prebytok/schodok rozpočtu bez zahrnutia finančných operácií	+ 95 123,00	+ 180 547,30	+ 246 327,44	x

Celkové príjmy za rok 2012 boli splnené na 98,36 % a celkové výdavky na 96,22 %. Analýzou plnenia výdavkov na jednotlivé programy bolo zistené, že obec v roku 2012 vyčerpala v programoch Vzdelávanie, Administratíva a Odpadové hospodárstvo takmer 70 % celkových výdavkov.

V oblasti kapitálových výdavkov obec realizovala výdavky na obstaranie územného plánu, dvoch osobných vozidiel, meračov rýchlosti, na kúpu pozemkov a rekonštrukciu viacerých nehnuteľností. Vo výdavkovej finančnej oblasti obec použila finančné prostriedky na splácanie istín z prijatých úverov.

Na mimorozpočtovom účte boli realizované celkové príjmy z podnikateľskej činnosti 214 335,12 eur a celkové výdavky z podnikateľskej činnosti 170 042,14 eur.

1.2 Správnosť a úplnosť zostavenia záverečného účtu

Kontrolovaný subjekt po skončení rozpočtového roka spracoval údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne v záverečnom účte v zákonom stanovenej štruktúre. Návrh záverečného účtu bol pred schválením v OcZ zverejnený spôsobom v obci obvyklým. Po prerokovaní záverečného účtu obce za rok 2012 schválilo OcZ celoročné hospodárenie obce bez výhrad a rozhodlo o použití prebytku hospodárenia na vysporiadanie schodku z finančných operácií, na tvorbu rezervného a bytového fondu a zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení bol ponechaný pre ďalšiu podnikateľskú činnosť.

Návratné zdroje financovania a vývoj dlhu obce

Obec mala v kontrolovanom období uzatvorenú jednu úverovú zmluvu s komerčnou bankou a zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru so Štátnym fondom rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“). V priebehu roka obec splatila prekleňovací úver a priebežne uhrádzala záväzky vyplývajúce z úverovej zmluvy uzatvorenej so ŠFRB, pričom splácanie úveru mala zabezpečené z nájomov hradených užívateľmi príslušných bytov vybudovaných s podporou ŠFRB. V roku 2012 obec neprijala nové návratné zdroje financovania ani neprevzala záruku za úver, pôžičku alebo iný dlh fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Analýzou úverovej zadlženosti obce k 31.12.2012 bolo preukázané minimálne úverové zaťaženie. Prehľad o ukazovateľoch dlhu je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka č. 2 – Prehľad o ukazovateľoch dlhu

Ukazovateľ	Obdobie		Index 2012/2011
	k 31.12.2011	k 31.12.2012	
Celkový dlh v eur (§ 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.) - leasing	9 754,00	6 947,97	71,23 %
Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania v eur	0,00	1 381,21	-
Skutočné bežné príjmy za predchádzajúci rok v eur	2 580 535,85	2 826 760,49	109,54 %
Ukazovatele dlhu v %:	0,37	0,24	64,86 %
a) § 17 ods. 6 písm. a) zákona č. 583/2004 Z. z.			
b) § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.	0	0,05	-
Dlh spolu (FIN 6 – 04) v eur	469 298,00	365 483,41	77,88 %
Počet obyvateľov k 31.12.	6011	5980	99,48 %
Dlh na 1 obyvateľa v eur	1,62	1,16	71,60 %

1.3 Analýza finančných prostriedkov poskytnutých základným školám v zriaďovateľskej pôsobnosti miest a obcí

Obec bola zriaďovateľom základnej školy (ďalej len „ZŠ“), ktorá bola v prevažnej miere financovaná z prostriedkov štátneho rozpočtu, z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo školstva“) prostredníctvom Krajského školského úradu (ďalej len „KŠÚ“). Okrem základného normatívu na prenesené kompetencie jej boli z prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnuté nenormatívne prostriedky na dopravné, vzdelávacie poukazy, odchodné, príspevky pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a na opravu havarijného stavu strojovne ústredného kúrenia v ZŠ. Pôvodný rozpočet normatívnych výdavkov bol v kontrolovanom období upravený po aktualizácii počtu žiakov od školského roka 2012/2013 a po ukončení dohodovacieho konania o navýšení kreditov.

Kontrolná skupina zistila, že obec neoznámila ZŠ tri úpravy rozpočtu normatívnych a nenormatívnych príspevkov a od mesiaca jún 2012 jej neposielala avíza o poskytnutí finančných prostriedkov na bežné výdavky, čím porušila ustanovenia § 4 ods. 9 a § 7 ods. 14 písm. a) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorých zriaďovateľ školy najneskôr do 15 dní po doručení oznámenia KŠÚ oznámi a rozpíše finančné prostriedky pridelené Ministerstvom školstva pre školy a školské zariadenia vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Správa o hospodárení za rok 2012 bola vypracovaná a zaslaná KŠÚ v zákonom stanovenom termíne. Obec zároveň oznámila KŠÚ počty žiakov ZŠ podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka.

Súhrnné údaje o financovaní ZŠ a o priemerných mzdách sú uvedené v nasledovných tabuľkách:

Tabuľka č. 3 – Financovanie ZŠ – stav k 31.12.2012

v eur

Ukazovateľ	Finančné prostriedky			
	celkom	kapitálové výdavky	z toho na	
			bežné výdavky	
			celkom	mzdové prostriedky
Objem finančných prostriedkov určených pre ZŠ	819 469,36	2 000,00	817 469,36	433 229,48
z toho :				
• finančné prostriedky na prenesený výkon štátnej správy	713 076,70	0	713 076,70	389 133,49
• finančné prostriedky v rámci originálnych kompetencií	79 613,00	2 000,00	77 613,00	43 897,99
• iné (sponzorské, dary a pod.)	26 343,26	0	26 343,26	198,00
• iné (Úrad práce a soc. vecí)	436,40	0	436,40	0,00
Spolu	819 469,36	2 000,00	817 469,36	433 229,48

Tabuľka č. 4 – Priemerné mzdové prostriedky na zamestnancov ZŠ

ZŠ	Mzdové prostriedky v eur	Počet zamest. spolu	Priem. mzd prostr. na zamest. v eur	Mzd. prostr. pedagog. zamest. v eur	Počet pedag. zamestnancov	Priem. mzdové prostriedky na pedagog. zamest. v eur
	389 331	43,40	8 970,76	346 299	33,90	10 215,31

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

2.1 Preverenie súladu vybraných výdavkov s rozpočtovými pravidlami a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi

Kontrolná skupina preverila dodržiavanie rozpočtových pravidiel a dodržiavanie zákona o účtovníctve, zamerané na správnosť, úplnosť a preukázateľnosť účtovných dokladov a účtovných operácií.

Neštatistickou metódou založenou na úsudku kontrolóra bola ku kontrole výdavkov vybratá vzorka účtovných dokladov týkajúcich sa nákupu a udržiavania dlhodobého majetku.

Kontrolou boli preukázané viaceré nedostatky, keď obec nesprávne uhradila z bežného rozpočtu päť faktúr za obstaranie a zhodnotenie dlhodobého hmotného majetku v celkovej hodnote 12 164,82 eur, ktoré mali byť výdavkami kapitálového rozpočtu. Nesprávnym zatriedením výdavkov na položky rozpočtovej klasifikácie nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorých sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia a povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy.

Uhradenie týchto faktúr z bežných výdavkov bolo v rozpore s ustanovením § 1 ods. 4 písm. a) a b) Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie (ďalej len „opatrenie MF SR k rozpočtovej klasifikácii“), podľa ktorého ekonomická klasifikácia vymedzuje bežné výdavky, ktorými sú najmä rozpočtové výdavky na mzdy a platy, služby, materiál určený na spotrebu a kapitálovými výdavkami sú najmä rozpočtové výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného majetku a nehmotného majetku.

Kontrolou bolo ďalej preukázané, že vybrané faktúry boli zaúčtované priamo do nákladov a nie na účet Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, čo bolo v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého podrobnosti o postupoch účtovania ustanoví MF SR opatrením a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať a ustanovením § 28 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF 16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „opatrenie MF SR k postupom účtovania“), podľa ktorého sa na tomto účte účtuje obstarávaný dlhodobý hmotný majetok a jeho technické zhodnotenie do času jeho uvedenia do používania, vrátane nákladov súvisiacich s jeho obstaraním.

Kontrola ďalej preukázala zistenia, ktoré vznikli nesprávnym zatriedením výdavkov na rozpočtové podpoložky v rámci jednej kategórie výdavkov a účtovaním na nesprávnych

nákladových účtoch účtovej skupiny Služby, čo nebolo v súlade s opatrením MF SR k rozpočtovej klasifikácii a s opatrením MF SR k postupom účtovania.

Kontrolou náležitostí účtovných dokladov bolo zistené, že obec prijala a uhradila faktúru za opravu poplašného zariadenia s nesprávne označeným účastníkom konania a v šiestich prípadoch chýbali k účtovným dokladom podklady preukazujúce obsah a preukázateľnosť účtovného prípadu, čím bolo porušené ustanovenie § 10 ods. 1 a 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovný doklad musí obsahovať označenie jeho účastníkov a obsah účtovného prípadu musí byť zrozumiteľný a preukázateľný s vecným plnením. V desiatich kontrolovaných opravných dokladoch nebol uvedený obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave, čo bolo v rozpore s ustanovením § 34 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého v opravnom účtovnom doklade nesmie chýbať obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave.

Všetky vybrané došlé faktúry boli zverejnené na webovom sídle obce aj s odvolávkou na povinne zverejňované objednávky a zmluvy. Kontrolou zverejnenia zmlúv súvisiacich s týmito faktúrami bolo zistené, že v jednom prípade bol zverejnený len návrh zmluvy a v štyroch prípadoch boli zmluvy zverejnené neskôr ako boli dohodnuté práce vykonané. Oneskoreným zverejňovaním uzatvorených zmlúv, prípadne zverejnením návrhu zmluvy obec porušila ustanovenie § 5a ods. 9 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“), podľa ktorého musí obec zverejniť zmluvy bezprostredne po ich uzatvorení.

Kontrolou bolo preukázané, že obec k 31.03.2012 nevypracovala a nezverejnila súhrnnú správu o vykonaných zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 eur, čím nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 102 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná zverejniť raz štvrťročne na webovom sídle obce súhrnnú správu o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 eur.

2.2 Preverenie správnosti vedenia účtovníctva a zostavenia účtovnej závierky

Obec zostavila riadnu účtovnú závierku, ktorá obsahovala požadované výkazy a poznámky v zmysle zákona o účtovníctve. Údaje uvedené v súvahe a vo výkaze ziskov a strát súhlasili s údajmi uvedenými v poznámkach k účtovnej závierke a so sumárnymi údajmi uvedenými v hlavnej knihe. Výkaz ziskov a strát bol vypracovaný v členení na hlavnú a podnikateľskú činnosť. Účtovná závierka bola v zákonom stanovenom termíne odovzdaná finančnej správe a daňovému úradu a následne overená audítorom. Obec v stanovenom termíne podala aj daňové priznanie k dani z príjmov právnických osôb za rok 2012 s príslušnými prílohami.

Dosiahnutá účtovná strata z hlavnej činnosti vo výške – 99 528,47 eur bola čiastočne zmiernená ziskom z podnikateľskej činnosti vo výške 13 202,60 eur. Uvedenú stratu spôsobili neuhradené, ale zaúčtované náklady roku 2012, pričom všetky záväzky boli v lehote splatnosti.

Kontrolou správnosti vykazovania krátkodobých a dlhodobých záväzkov bolo zistené, že obec nepreúčtovala časť dlhodobého záväzku k ŠFRB vo výške splátok na rok 2013 do krátkodobých záväzkov, čo bolo v rozpore s ustanovením § 2 ods. 3 Opatrenia MF SR č. MF/25755/2007-31 z 5. decembra 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní,

označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, podľa ktorého sa záväzky v súvahe vykazujú ako dlhodobé alebo krátkodobé podľa zostatkovej doby splatnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Poskytovanie dotácií a ich zúčtovanie s rozpočtom obce

Poskytovanie dotácií právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom vykonávala obec v zmysle platného Všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2006 o podmienkach poskytovania dotácií právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na území obce Beluša (ďalej len „VZN o dotáciách“). V rámci výdavkov bežného rozpočtu poskytla obec v kontrolovanom období roku 2012 finančné prostriedky v celkovom objeme 17 633,99 eur.

Kontrolná skupina skontrolovala postup obce pri poskytnutí ôsmich dotácií v objeme 17 284 eur, čo predstavovalo 98 % z celkovej sumy poskytnutých dotácií a preverila proces od podania žiadosti až po ich zúčtovanie s rozpočtom obce.

Kontrolou bolo zistené, že štyri žiadosti neobsahovali doklady preukazujúce oprávnenosť žiadateľa na poskytnutie dotácie, čo bolo v rozpore s čl. 3 ods. 2 VZN o dotáciách, podľa ktorého písomná žiadosť o poskytnutie dotácie musí obsahovať presné označenie žiadateľa doložené preukazujúcimi dokladmi.

Ďalej bolo zistené, že v uzatvorených zmluvách o poskytnutí dotácie nebol určený konkrétny účel použitia dotácie a v jednom prípade nebola poskytnutá dotácia zúčtovaná s rozpočtom obce do konca roka, čím obec postupovala v rozpore s ustanovením § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa prostriedky určené na dotácie rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel a podliehajú ročnému zúčtovaniu s rozpočtom obce.

Kontrola ďalej preukázala, že obec zverejnila len návrhy zmlúv o poskytnutí dotácie, čím bol porušený zákon o slobode informácií. Zistenie je uvedené v protokole o výsledku kontroly, v bode 2.1.

3. Nakladanie s majetkom

3.1 Správnosť a úplnosť evidencie majetku v účtovníctve

Ku koncu roku 2012 obec nakladala s majetkom v celkovej zostatkovej hodnote 8 384 111 eur, ktorý oproti predchádzajúcemu roku poklesol o 203 912 eur.

Z analýzy medziročného vývoja majetku bol zistený pokles dlhodobého hmotného majetku, zásob, pohľadávok zúčtovacích a krátkodobých a tiež časového rozlíšenia. Medziročne sa zvýšil finančný majetok na bankových účtoch i v pokladni. Majetok bol krytý v prevažnej miere vlastným imaním vo výške 44,20 % a časovým rozlíšením vo výške 49,24 %, cudzie zdroje sa podieľali na financovaní iba 6,55 %.

Dlhodobý hmotný majetok zaznamenal celkový pokles o 292 478 eur oproti predchádzajúcemu roku, z toho najvyšší pokles bol zaznamenaný na účte Stavby o 181 203 eur a na účte Obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 127 722 eur. Nárast

majetku o 10 940 eur bol evidovaný na účte Pozemky a na účte Dopravné prostriedky o 6 809 eur.

Kontrolná skupina preverila správnosť evidencie majetku zaradeného na účte Stavby. Porovnaním účtovnej evidencie s listami vlastníctva boli zistené rozdiely v označovaní nehnuteľností, čím evidencia majetku v účtovníctve nebola vedená preukázateľne s evidenciou majetku na liste vlastníctva. Nesprávnou, neúplnou a nepreukázateľnou evidenciou majetku bolo porušené ustanovenie § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a ustanovenie § 32 ods. 1 zákona o účtovníctve, podľa ktorého sa za preukázateľný účtovný záznam považuje iba účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť alebo nepriamo obsahom iných preukázateľných záznamov. Zároveň nebol dodržaný postup podľa ustanovenia § 7 ods. 2 písm. d) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“), podľa ktorého orgány obce sú povinné viesť majetok v účtovníctve podľa osobitného predpisu.

Ďalej bolo zistené, že na liste vlastníctva obce boli uvedené pozemky, na ktorých sa nachádzala materská škola, ale nebola na nich vyznačená správa majetku, čím bolo porušené ustanovenie § 20 a § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je obec povinná zasielať správe katastra svoje rozhodnutia o nehnuteľnostiach a o právach k nehnuteľnostiam a zverenie správy majetku obce sa do katastra zapisuje záznamom.

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

Obec sa pri vykonávaní inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov riadila zákonom o účtovníctve, príkazom starostu obce a vnútorným predpisom pre vykonanie inventarizácie, ktorý bližšie určoval podmienky a postup pri vykonávaní inventarizácie.

Kontrolná skupina sa zamerala na preverenie dokumentácie z vykonanej dokladovej inventúry. Kontrolou ôsmich inventúrnych súpisov (ďalej len „IS“) dlhodobého hmotného majetku k 31.12.2012 bolo zistené, že v šiestich prípadoch neobsahovali dátum začatia, vykonania a skončenia inventúry, mená a priezviská osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku a v ôsmich prípadoch nebolo uvedené meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku, čím nebolo dodržané ustanovenie § 30 ods. 2 písm. b), e) a i) zákona o účtovníctve, podľa ktorých musí IS obsahovať dátum začatia, vykonania a skončenia inventúry, meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku a zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku.

Z vykonanej inventarizácie bola vypracovaná správa a súhrnný inventarizačný zápis, podľa ktorého vykonanou inventarizáciu k 31.12.2012 neboli zistené inventarizačné rozdiely.

3.2 Nakladanie s majetkom a majetkovými právami

Hospodárenie s majetkom obce v kontrolovanom období upravoval zákon o majetku obcí a zásady hospodárenia s majetkom obce schválené uznesením OcZ.

Kontrolou obsahovej stránky uvedených zásad hospodárenia s majetkom obce bolo zistené, že neboli aktualizované v zmysle platného zákona o majetku obcí a neupravovali všetky určené oblasti. Tým, že obec neurčila spôsoby výkonu práv vyplývajúcich z vlastníctva cenných papierov a majetkových podielov na právnických osobách založených obcou, alebo v ktorých má postavenie ovládajúcej osoby alebo rozhodujúci vplyv, s dôrazom na transparentnosť a efektívnosť nakladania s majetkom nebolo dodržané ustanovenie § 9 ods. 1 písm. f) zákona o majetku obcí, podľa ktorého zásady hospodárenia upravujú aj túto oblasť.

Predaj majetku

Celkový príjem z predaja nehnuteľného majetku obce za rok 2012 predstavoval sumu 9 925,41 eur a bol tvorený príjmami za predaj pozemkov pod bytovky a garáže.

Kontrolná skupina preverila správnosť a zákonnosť prevodov prebytočného majetku obce, keď neštatistickou metódou výberu vzorky založenej na úsudku kontrolóra vybrala ku kontrole štyri kúpne zmluvy uzatvorené v roku 2012, na základe ktorých bol uskutočnený prevod dlhodobého majetku obce. V troch prípadoch sa jednalo o prevod majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa a v jednom prípade bol predaj realizovaný formou priameho predaja.

Kontrolou správnosti a zákonnosti vybraných prevodov majetku bolo zistené, že pri predaji dvoch pozemkov z dôvodu hodného osobitného zreteľa obec nezdôvodnila osobitný zreteľ, čo bolo v rozpore s ustanovením § 9a ods. 8 písm. e) zákona o majetku obcí, podľa ktorého osobitný zreteľ musí byť zdôvodnený.

Kontrolou postupu obce pri priamom predaji nehnuteľného majetku bolo preukázané, že obec nezverejnila zámer predat' svoj majetok priamym predajom a nezverejnila lehotu na doručenie cenových ponúk záujemcov. Všeobecnú hodnotu majetku obec určila na základe znaleckého posudku, ktorý bol v deň schválenia prevodu OcZ starší ako šesť mesiacov. Týmto konaním nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 9a ods. 2 a 5 zákona o majetku obcí, podľa ktorého obec musí pri priamom predaji zverejniť zámer predat' svoj majetok týmto spôsobom a lehotu na doručenie ponúk záujemcov a stanoviť všeobecnú hodnotu majetku obce znaleckým posudkom, ktorý nesmie byť starší ako šesť mesiacov.

Preverením vzťahov rozpočtovníctva a účtovníctva v súvislosti s predajmi majetku obce vo výške 4 714,19 eur bolo zistené, že obraty na majetkovom účte Pozemky boli vykonané s časovým oneskorením. Nesprávnym účtovaním o majetku obce, ku ktorému už nemala vlastnícke právo, obec porušila ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého podrobnosti o rámcových účtovných osnovách pre jednotlivé skupiny účtovných jednotiek ustanoví MF SR opatrením a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať, v nadväznosti na ustanovenie § 25 ods. 2 opatrenia MF SR k postupom účtovania, podľa ktorého v účtovnej triede Dlhodobý majetok sa účtuje o majetku, ku ktorému má obec vlastnícke právo a ustanovenie § 2 ods. 1 opatrenia MF SR k postupom účtovania, podľa ktorého pri predaji nehnuteľnosti dňom uskutočnenia účtovného prípadu bol deň odovzdania nehnuteľnosti. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 7 ods. 2 písm. d) zákona o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce sú povinné viesť majetok v účtovníctve podľa zákona o účtovníctve. Oneskoreným účtovaním o predaji majetku bolo porušené ustanovenie § 11

ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého je obec povinná zaznamenávať účtovné zápisy priebežne.

Prenájom majetku

Prenájom majetku bol v kontrolovanom období realizovaný na základe zmlúv o nájme (ďalej len „NZ“) na prenájom pozemkov, bytových a nebytových priestorov, ktoré pripravoval obecný úrad. Príjmy z prenájmu majetku obce v roku 2012 predstavovali 170 402,09 eur

Kontrolná skupina preverila deväť NZ, ktoré boli ku kontrole vybrané neštatistickou metódou náhodného výberu. V dvoch prípadoch sa jednalo o prenájom pozemku a v siedmich prípadoch o prenájom nebytových priestorov.

Kontrolou NZ na prenájom pozemku pre účely autocvičiska bolo zistené, že obec v nej nedohodla obdobie nájmu, čím bolo porušené ustanovenie § 3 ods. 3 písm. c) zákona 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého musí byť v NZ dohodnutý čas, na ktorý sa nájom uzatvára.

Ďalej obec nepreukázala zverejnenie zámeru prenajať majetok obce, čím nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 9a ods. 9 zákona o majetku obcí, podľa ktorého obec zverejní zámer prenajať svoj majetok, aby mohla akceptovať najvýhodnejšiu cenovú ponuku.

V prípade prenájmu nebytových priestorov na účely zariadenia predajného stánku, privátnej ambulancie a predajne novín obec nezdôvodnila zámer prenajať tento majetok z dôvodu hodného osobitného zreteľa a pred schvaľovaním nájmu OcZ ho nezverejnila na úradnej tabuli, čím bolo porušené ustanovenie § 9a ods. 9 písm. c) zákona o majetku obcí, podľa ktorého obec musí zverejniť zámer prenajať majetok týmto spôsobom a osobitný zreteľ musí byť zdôvodnený.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že obec prenajala priestory na účely prevádzky základnej umeleckej školy bezplatne, čo bolo v rozpore s ustanovením § 663 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého NZ prenecháva prenajímateľ nájomcovi vec za odplatu.

Nedostatky boli preukázané v procese zverejňovania povinných dokumentov, keď boli zverejnené len návrhy kúpnych a nájomných zmlúv, čím bol porušený zákon o slobode informácií. Zistenie je uvedené v protokole o výsledku kontroly v bode 2.1.

3.3 Analýza stavu a vývoja pohľadávok, postup pri vymáhaní pohľadávok

Obec mala nakladanie s pohľadávkami vrátane ich odpísania a upustenia od vymáhania upravené v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

Kontrolou štruktúry pohľadávok bolo zistené, že obec neevidovala vo svojom účtovníctve žiadne dlhodobé pohľadávky. Stav krátkodobých pohľadávok na začiatku roku 2012 predstavoval sumu 40 924,75 eur a ku koncu roku 2012 bol zaznamenaný mierny pokles pohľadávok o 915,53 eur. Významnú položku tvorili pohľadávky z nedaňových príjmov v sume 26 090,78 eur, ktoré medziročne poklesli o 23,29 %, z toho najvyššiu položku predstavovali pohľadávky za komunálny odpad vo výške 7 081,47 eur, neuhradené nájomné

vo výške 10 001,01 eur a neuhradená kúpna cena za predaj hnuiteľného majetku v sume 5 250 eur. Pohľadávky z daňových príjmov zaznamenali medziročný nárast o 140 % a tvorili ich hlavne pohľadávky na dani z nehnuteľnosti vo výške 5 013,02 eur, na dani za ubytovanie vo výške 355,80 eur a na dani za užívanie verejného priestranstva vo výške 160,47 eur.

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2012 na účte Odberateľa v sume 2 734,11 eur medziročne vzrástli o 58,71 %. Nárast bol spôsobený vystavením odberateľských faktúr na konci roku 2012 so splatnosťou v januári 2013, kedy boli aj uhradené.

Kontrolná skupina preverila postup obce pri vymáhaní pohľadávok po lehote splatnosti na vzorke daňových a nedaňových pohľadávok, pričom preverila vymáhanie pohľadávok, ktoré vznikli neuhradením dane z nehnuteľnosti a neuhradením odberateľských faktúr. Kontrolou bolo zistené, že obec vymáhala pohľadávky priebežne hneď od vzniku pohľadávky a využívala nepretržite všetky dostupné právne možnosti formou opakovaného zasielania výziev na uhradenie dlžnej sumy, vypracovaním rozhodnutí o začatí daňového exekučného konania, spracovaním podkladov pre vymáhanie pohľadávok právnomu zástupcovi a ich postúpenie súdnemu exekútorovi, ktorý vymáhal dlhy v súdnom konaní.

4. Vnútorý kontrolný systém

Kontrolná skupina zhodnotila fungovanie vnútorného kontrolného systému z hľadiska jeho spoľahlivosti a úplnosti ako priemerné, nakoľko nebol úplne zabezpečený cieľ finančnej kontroly vytvoriť hospodárny, efektívny a účinný výkon verejnej správy. Obsahom hodnotenia bolo preverenie kvality nástrojov, postupov a metód, ktoré boli využívané pri finančnom riadení.

Pre zabezpečenie spoľahlivosti a účinnosti vnútorného kontrolného systému mala obec vypracovanú smernicu, ktorá upravovala základné pojmy, zodpovednosť vedúcich zamestnancov, zamestnancov a základné princípy vykonávania predbežnej finančnej kontroly.

Obec v kontrolovanom období vykonávala iba predbežnú finančnú kontrolu a následnú finančnú kontrolu.

Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly preverila kontrolná skupina na vzorke vybraných účtovných dokladov. Kontrola preukázala, že obec vykonávala predbežnú finančnú kontrolu len formálne, keď na dokladoch súvisiacich s výkonom predbežnej finančnej kontroly neuvádzala krátky text, ktorý by objasňoval, čo bolo predmetom overenia. Týmto konaním nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 a 3 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“), podľa ktorého sa predbežnou finančnou kontrolou overuje, či je pripravovaná finančná operácia v súlade so schváleným rozpočtom, s uzatvorenými zmluvami a so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Kontrolná skupina zistila, že hlavný kontrolór nevykonával v 1. polroku 2012 žiadnu následnú finančnú kontrolu, nakoľko bol dlhodobo práceneschopný. V auguste 2012 bol zvolený a do funkcie menovaný nový hlavný kontrolór, ktorý vykonával kontrolnú činnosť na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti na 2. polrok 2012. Hlavný kontrolór vypracoval odborné stanovisko k návrhu rozpočtu a k návrhu záverečného účtu obce. V rámci osobnej pôsobnosti podliehal jeho kontrolnej činnosti obecný úrad, rozpočtové organizácie zriadené obcou, právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorým boli poskytnuté

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

z rozpočtu obce účelové dotácie a iné osoby, ktoré nakladali s majetkom obce alebo ktorým bol majetok obce ponechaný na užívanie.

Ročná správa z kontrolnej činnosti obce za rok 2012 bola vypracovaná až v marci 2013, čím bolo porušené ustanovenie § 18f ods. 1 písm. e) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá OcZ správu o kontrolnej činnosti do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku.

Kontrolná skupina preverila dokumentáciu z kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra a zistila, že z následnej finančnej kontroly boli vypracované tri správy o výsledku následnej finančnej kontroly. Vzhľadom k tomu, že v jednom prípade neboli zistené nedostatky a výstupným materiálom bola správa, bolo porušené ustanovenie § 21 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého ak kontrolný orgán nezistí nedostatky vypracuje sa záznam.

Kontrolou obsahu správ z vykonaných kontrol bolo zistené, že neobsahovali meno a priezvisko osoby, ktorá následnú finančnú kontrolu vykonala, označenie kontrolovaného subjektu, miesto vykonania následnej finančnej kontroly, zoznam príloh, ktoré tvorili doklady vzťahujúce sa k predmetu následnej finančnej kontroly a stanovenie lehoty na podanie námietok ku kontrolným zisteniam. Neuvedením týchto náležitostí v správach bolo porušené ustanovenie § 17 písm. b), c), f), h) a k) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého správa z vykonanej následnej finančnej kontroly musí obsahovať predpísané náležitosti. Ďalej bolo zistené, že zápisnice o prerokovaní správy neobsahovali dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou a stanovenie termínu na predloženie písomnej správy o splnení opatrení na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou, čím bolo porušené ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) a d) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého zápisnica musí obsahovať dané údaje.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 25.10.2013

Ing. Eva Molčanová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Marta Kavecká
členka kontrolnej skupiny

Ing. Michal Kováč
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 06.11.2013

Ján Prekop
starosta obce